

**PRAVILNIK
O ZAŠTITI NA RADU
Kantonalne javne ustanove „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje
osoba sa invaliditetom i drugih osoba“**

Sarajevo, februar 2023. godine

Na osnovu člana 27. stav 1. alineja 6. Zakona o ustanovama („Službeni list R BiH“ broj: 6/92, 8/93 i 13/94), člana 22. alineja d) i člana 23 stav (1) Zakona o zaštiti na radu („Službene novine FBiH“, broj 79/20), člana 22. Pravila Kantonalne javne ustanove „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“, broj: 21-240/14 od 07.03.2014.godine, Upravni odbor Kantonalne javne ustanove „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“, na 24. sjednici, dana 24.02.2023. godine, d o n o s i:

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU Kantonalne javne ustanove „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

- (1) Ovim Pravilnikom, u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu (u daljem tekstu: Pravilnik), uređuju se prava, obaveze i odgovornosti radnika KJU „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ (u daljem tekstu: Dom) u pogledu obezbjeđenja i provođenja mjera zaštite na radu i aktivnosti usmjerenih na stvaranje uslova koji obezbjeđuju sigurnost na radu, na sprečavanju i otklanjanju opasnosti i štetnosti koje mogu prouzrokovati povrede na radu, profesionalna i druga oboljenja i oštećenja zdravlja radnika.
- (2) Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu u smislu ovog pravilnika imaju: radnici Doma, korisnici usluga Doma za vrijeme dok se nalaze na smještaju, lica koja se nalaze na stručnom osposobljavanju, lica koja učestvuju u javnim radovima, lica koja obavljaju volonterski rad, učenici i studenti na praktičnoj nastavi, kao i druga lica koja se zateknju u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njihovom prisustvu direktor upoznat.
- (3) Radnici Doma imaju pravo i dužnost da organizuju, uređuju, ostvaruju i unapređuju zaštitu na radu.

Član 2.

(Pojam zaštite na radu)

Zaštita na radu u smislu ovog Pravilnika obuhvata skup mjera i aktivnosti usmjerenih na stvaranje uslova koji obezbjeđuju sigurnost na radu, na sprečavanje i otklanjanje opasnosti i štetnosti koje mogu prouzrokovati povrede na radu, oboljenja i oštećenja zdravlja radnika i drugih lica na radu ili u vezi sa radom kao i na čuvanje života, zdravlja i radne sposobnosti radnika Doma, a naročito:

- a) prava i obaveze radnika, korisnika i ostalih učesnika u organizaciji i procesu rada u Domu u oblasti zaštite na radu i odgovornosti radnika zbog eventualnih povreda obaveza iz zaštite na radu;
- b) organizaciju poslova zaštite na radu;
- c) zadatke organa upravljanja i rukovođenja;
- d) postupak donošenja plana i programa mjera zaštite na radu;
- e) obučavanje radnika iz oblasti zaštite na radu, pruženju prve pomoći i zaštite od požara;
- f) slučajeve kada se radniku može zabraniti obavljanje rada, odnosno poslova;
- g) rokove pregleda i ispitivanja oruđa za rad i uređaja;
- h) posebnu zaštitu žena, omladine i invalida i
- i) druge mjere utvrđene zakonom.

Član 3.
(Obaveze Doma)

- (1) Dom je obavezan da obezbijedi uslove za organizovanje i sprovođenje zaštite i zdravlja na radu polazeći od svoje unutrašnje organizacije, a zavisno od procesa rada te tehničko-tehnoloških potreba.
- (2) Dom je dužan obezbijediti uslove da radnici i druga lica koja borave u prostorijama i prostorima Doma stiču odgovarajuća znanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu kroz stručnu obuku.
- (3) Dom je obavezan da u okviru plana i programa rada i poslovanja ili posebnog plana zaštite zdravlja na radu obezbijedi potrebna sredstva za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu sa rokovima za njihovu realizaciju.
- (4) Plan i program u pogledu potrebnih sredstava zaštite na radu donosi se u okviru finansijskog plana i plana javnih nabavki.
- (5) Primjena mjera zaštite i zdravlja na radu, u smislu ovog pravilnika ne smije stvarati troškove za radnike.

Član 4.
(Odgovornosti)

- (1) Za organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite i zdravlja na radu odgovorni su svi radnici Doma, svako u svom djelokrugu rada, a naročito direktor, radnik kome su povjereni poslovi za zaštitu i zdravlje na radu i šefovi službi.
- (2) Direktor i šefovi pojedinih službi, odgovorni su, svako u svom djelokrugu rada, za organizovanje, provođenje i unapređenje zaštite na radu, a naročito su odgovorni:
 - a) za primjenu mjera zaštite na radu;
 - b) za poduzimanje odgovarajućih mjera u održavanju sredstava rada i opreme i sredstava za ličnu zaštitu radnika u ispravnom stanju i o njihovoj namjenskoj upotrebi;
 - c) za isključenje iz upotrebe sredstava rada i opreme, objekata, instalacija, sredstava lične zaštite radnika, ako je na njima došlo do takvih kvarova i promjena koji predstavljaju opasnost za život ili zdravlje radnika;
 - d) za raspoređivanje radnika na one poslove za koje ispunjavaju zdravstvene uslove;
 - e) za obučavanje radnika i za provjeru njihovog znanja i sposobnosti iz oblasti zaštite na radu, za samostalan i siguran rad (teoretski i praktično);
 - f) za periodične preglede i ispitivanja ispravnosti sredstava rada i opreme, fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе, u radnim i pomoćnim prostorijama i sredstava za ličnu zaštitu radnika, te radne i pomoćne prostorije, sve u saradnji sa povjerenikom zaštite na radu;
 - g) za obezbjeđenje odgovarajuće tehničke dokumentacije za objekte, instalacije, sredstva rada i opremu;
 - h) za izvršenje naloga i rješenja o otklanjanju nedostataka iz zaštite na radu, naloženih od strane organa nadzora;
 - i) za unapređenje zaštite na radu uporedo sa unapređenjem organizacije rada i promjenama, ukoliko do njih dođe.

II ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE NA RADU

Član 5.
(Organizovanje poslova zaštite na radu)

Direktor Doma je dužan da vršenje poslova zaštite na radu organizuje na način kojim se obezbjeđuje stručni nadzor, praćenje, analiziranje, uočavanje i rješavanje pojava i problema iz oblasti zaštite na radu, te da organizuje pripremu i donošenje općih akata i programa zaštite na radu i programa obučavanja za sve radnike Doma.

Član 6.
(Radnik za zaštitu na radu)

- (1) Izvršavanje stručnih poslova sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, obavlja radnik za zaštitu na radu.
- (2) Radnik za zaštitu na radu, osim odgovarajuće stručnosti i osposobljenosti za obavljanje ovih poslova, mora imati položen stručni ispit koji se odnosi na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.
- (3) Radnik za zaštitu na radu dužan je da nadležnoj inspekciji rada dostavi godišnji izvještaj o povredama zaposlenika na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima u skladu sa ovim Pravilnikom i na Zakonom utvrđenom obrascu.

Član 7.
(Obaveze radnika za zaštitu na radu)

- (1) Obaveze radnika za zaštitu na radu su:
- a) učešće u izradi akta o procjeni rizika,
 - b) izrada prijedloga internog akta o zaštiti na radu,
 - c) izrada plana i programa mjera zaštite na radu,
 - d) unutrašnji nadzor nad primjenom mjera zaštite na radu,
 - e) stručna pomoć u provođenju i unaprjeđenju sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - f) izrada uputstava za siguran rad,
 - g) praćenje i organizovanje periodičnih pregleda sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite,
 - h) praćenje i organizovanje periodičnih pregleda hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnoj okolini,
 - i) priprema i organizovanje osposobljavanja radnika za siguran rad,
 - j) praćenje stanja i izvještavanje o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom,
 - k) analiziranje uzroka povreda na radu i profesionalnih oboljenja u saradnji sa ovlaštenim doktorom specijalistom medicine rada i predlaganje mjere za unaprjeđenje sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - l) praćenje i organizovanje periodičnih ljekarskih pregleda radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom, te analiza izvještaja o obavljenim periodičnim ljekarskim pregledima,
 - m) savjetovanje u pogledu izbora i nabavke opreme i tehnološkog procesa rada,
 - n) saradnja prilikom planiranja izgradnje i rekonstrukcije objekata namijenjenih za rad,
 - o) saradnja sa nadležnom inspekcijom rada i drugim ustanovama koje se bave sigurnošću i zaštitom na radu,
 - p) da izvrši inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći na poslu, teškoj povredi na radu i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život i zdravlje radnika i korisnika;
 - q) da organizuje otklanjanje nedostataka iz oblasti zaštite na radu po rješenjima inspektora i po vlastitim saznanjima;
 - r) da jednom godišnje podnese pisani izvještaj o stanju zaštite na radu Upravnom odboru i direktoru Doma;
 - s) da vodi propisane evidencije iz oblasti zaštite na radu;
 - t) da predlaže pokretanje postupaka protiv radnika koji ne sprovedu propisane mjere zaštite na radu;
 - u) saradnja sa sindikatом, vijećem zaposlenika i povjerenicima za zaštitu na radu, u skladu sa zakonom i ovim Pravilnikom.
- (2) Radnik za zaštitu na radu je obavezan da zabrani rad na radnom mjestu, odnosno da zabrani upotrebu sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje radnika, te da o tome u pisanom obliku obavijesti direktora i povjerenika za zaštitu na radu.

Član 8.
(Povjerenik zaštite na radu)

- (1) Za obavljanje poslova zaštite na radu u Domu, direktor će imenovati povjerenika zaštite na radu.
- (2) Povjerenik za zaštitu na radu mora imati najmanje srednju stručnu spremu i 1 (jednu) godinu radnog iskustava u Domu.
- (3) Poslove zaštite na radu povjerenik može obavljati najviše šest sati sedmično i za vrijeme obavljanja ovih poslova ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.

Član 9.
(Odgovornosti povjerenika zaštite na radu)

Povjerenik zaštite na radu odgovoran je za primjenu mjera zaštite na radu koje su propisane zakonom i pratećim propisima iz oblasti zaštite na radu, te ovim Pravilnikom, a u tom smislu, naročito je odgovoran:

- a) da učestvuje u organizovanju periodičnih pregleda i ispitivanja ispravnosti sredstava rada i opreme, te sredstava lične zaštite na radu, fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti i mikroklimе;
- b) da učestvuje u organizovanju periodičnih zdravstvenih pregleda radnika koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada;
- c) da učestvuje u organizovanju, obučavanju i provjeri znanja radnika iz oblasti zaštite na radu;

- d) da učestvuje u vođenju propisanih evidencija iz oblasti zaštite na radu;
- e) da pomogne u otklanjanju nedostataka iz oblasti zaštite na radu po rješenjima inspektora i po vlastitim saznanjima;
- f) da učestvuje u izradi godišnjeg izvještaja o stanju zaštite na radu, koji se podnosi Upravnom odboru i direktoru Doma;
- g) da predlaže pokretanje postupaka protiv radnika koji ne sprovode propisane mjere zaštite na radu;
- h) da obavlja i druge poslove koji su mu stavljani u nadležnost ovim Pravilnikom, zakonom i drugim propisima iz oblasti zaštite na radu.

Član 10.

(Evidencije iz oblasti zaštite na radu)

- (1) Povjerenik zaštite na radu dužan je da vodi propisane evidencije i to o:
 - a) radnicima raspoređenim na radna mjesta sa povećanim rizikom;
 - b) radnim mjestima sa povećanim rizikom;
 - c) opasnim materijama koje se koriste pri radu,
 - d) obuci i provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad,
 - f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
 - g) periodičnim ljekarskim pregledima radnika.
- (2) Povjerenik zaštite na radu je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji rada godišnji izvještaj o slučajevima iz stava (1) tačka f) ovog člana.

Član 11.

(Plan zaštite na radu)

- (1) Planiranje i programiranje zaštite na radu vrši se u cilju ostvarivanja razvoja i unapređenja procesa rada i poduzimanja mjera kojima se obezbjeđuju sigurnost na radu.
- (2) Plan zaštite na radu sadrži:
 - a) unapređenje tehnologije oruđa i uređaja za rad i unapređenje radne sredine;
 - b) obrazovanje i stručno usavršavanje radnika iz zaštite na radu;
 - c) unapređenje zdravstvene zaštite;
 - d) ostvarivanje uslova za prilagođavanje postojećih poslova odnosno uvođenja novih poslova i radnih zadataka u okviru djelatnosti Doma;
 - e) rješavanje pitanja radnika: odmora, rekreacije i drugih životnih potreba radnika;
 - f) način obezbjeđenja sredstava za izvršenje planiranih zadataka.

Član 12.

(Program mjera zaštite na radu)

Program mjera zaštite na radu sadrži:

- a) obaveze i zadatke Doma iz Plana zaštite na radu koje treba izvršiti u periodu na koji se program odnosi;
- b) otklanjanje utvrđenih nedostataka u radnim i pomoćnim prostorijama i drugim mjestima na kojima radnici rade ili se kreću, kao i na oruđima i uređajima za rad;
- c) izmjena dotrajalih instalacija;
- d) vršenje periodičnog pregleda oruđa i uređaja za rad, mikroklimatska i druga mjerenja, uslovi radne sredine;
- e) nabavka sredstava i opreme za zaštitu radnika;
- f) obezbjeđenje periodičnih ljekarskih pregleda.

III OBAVEZE DOMA U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Član 13.

(Obaveza osiguranja preventivnih mjera)

- (1) Preventivne mjere su planirane, odnosno poduzete mjere u svakom radnom procesu u Domu, s ciljem sprječavanja ili smanjenja rizika na radu.

- (2) Dom je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.
- (3) Dom je dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka.
- (4) Dom je obavezan provoditi zaštitu na radu, na osnovu općih načela prevencije utvrđenih Zakonom.

Član 14.

(Mjere zaštite radnika na radu)

Mjere zaštite radnika na radu obuhvataju:

- a) mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu;
- b) mjere u vezi sa uslovima rada;
- c) mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika.

Član 15.

(Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu)

- (1) Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu obuhvataju opšte i posebne mjere.
- (2) Dom je dužan za sva radna mjesta obezbjeđiti odgovarajuće opšte mjere zaštite radnika, a naročito:
 - a) propisane uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije;
 - b) odgovarajuće pristupne i unutrašnje komunikacione puteve u radnim prostorijama;
 - c) upotrebu sredstava rada i opreme;
 - d) pružanje prve pomoći radnicima;
 - e) obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjjetljenja u radnim prostorijama;
 - f) ograničenje buke i vibracija na dozvoljeni nivo;
 - g) otklanjanje štetnih uticaja opasnih materija i opasnih zračenja, ukoliko se pojave;
 - h) obezbjeđenje od udara električne struje i sprječavanje nastanka požara i eksplozije;
 - i) vodovodnih i kanizacionih curenja, te
 - j) održavanje čistoće u radnom prostoru i oko njega.
- (3) Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi radnici na radu ne mogu otkloniti drugim mjerama, Dom je dužan radnicima obezbjeđiti sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu.

Član 16.

(Posebne mjere zaštite na radu)

Posebne mjere zaštite na radu obezbjeđuju se kod poslova kod kojih se primjenom općih mjera zaštite na radu ne može otkloniti opasnost od oboljenja, odnosno opasnosti od nastupanja invalidnosti nakon određenog vremena provedenog na tim poslovima, kao što je rad pri niskim i visokim temperaturama, u zagađenom prostoru, štetne prašine, opasnosti od zaraznih bolesti i sl.

Član 17.

(Obaveza projektovanja mjera zaštite na radu)

- (1) Za slučaj investicione izgradnje Dom je dužan kontrolisati i obezbijediti:
 - a) da tehnička dokumentacija sadrži potrebne mjere zaštite na radu i odgovarajuću ispravu kojom se to dokazuje;
 - b) da izvođači radove izvode prema tehničkoj dokumentaciji;
 - c) da po završetku izgradnje, putem komisije za tehnički prijem, obezbjedi dokaz o izvođenju objekta prema tehničkoj dokumentaciji u kojoj su projektovane mjere zaštite na radu.
- (2) Novoizgrađeni i rekonstruisani objekti za koje je potrebno, prije izgradnje, odnosno rekonstrukcije pribaviti građevinsku dozvolu ne smiju se pustiti u rad bez prethodno pribavljene upotrebne dozvole od nadležnog organa.
- (3) Pri projektovanju tehničko-tehnološke dokumentacije potrebno je navesti mjere zaštite na radu sa naznakom svih opasnosti i mjera za njihovo otklanjanje te navesti propise koji su korišteni kod projektovanja odnosno izrade projektne dokumentacije.

Član 18.

(Uvjeti za upotrebu sredstava za rad)

- (1) Ukoliko se vrši nabavka mašina ili uređaja na mehanizovani pogon, alata i drugih sredstava za rad kao i sredstava za ličnu zaštitu, potrebno je od proizvođača pribaviti uputstvo za bezbjedan rad i održavanje, te ispravu kojom se dokazuje da su proizvedeni u skladu sa propisima donesenim na osnovu zakona.

- (2) Odredba iz stava (1) ovog člana odnosi se i na nabavku sredstava lične zaštite.
- (3) Odgovorno lice u Domu ne smije staviti u funkciju, odnosno upotrebu sredstva rada i opremu i sredstva lične zaštite prije nego što se uvjeri da ista odgovara vežećim propisima.

Član 19.

(Periodični pregledi i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu)

- (1) Radi obezbjeđenja ispravnosti sredstava za rad i sigurnih radnih uslova, obaveza Doma je da vrši periodični pregled i ispitivanja oruđa za rad, uređaja i radnih prostorija, i to:
 - a) prije njihovog prvog puštanja u rad;
 - b) najmanje svake 3 godine (sve vrste sredstava za rad i ručnih alata sa električnim i drugim vrstama pogona, radne i pomoćne prostorije u kojima se pojavljuju fizičke, hemijske i biološke, mikroklimatske štetnosti, elektro i gromobranske instalacije, sredstva i oprema za ličnu zaštitu).
- (2) Za sva sredstva koja podliježu periodičnom pregledu i ispitivanju treba pribaviti potvrdu o njihovoj ispravnosti.
- (3) Sredstva zaštite, odnosno oruđa za rad i uređaji kojima je prošao rok važenja naveden u potvrdi smatraju se neispravnim i ne smiju se upotrebljavati.
- (4) Potvrdu iz stava (2) ovog člana izdaje zakonom ovlaštena organizacija, odnosno proizvođač oruđa i uređaja.
- (5) Pored obaveznih pregleda i ispitivanja Dom će vršiti periodične interne preglede i ispitivanje ostalih sredstava rada i opreme, te instalacija, svake pete godine, odnosno i ranije po potrebi, a prema posebnim propisima za specifična sredstva rada i instalacije.
- (6) Periodične preglede i ispitivanja Dom će povjeriti ovlaštenim stručnim organizacijama iz oblasti zaštite na radu.
- (7) Periodični pregledi i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu vrše se prema Pravilniku o načinu, postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu („Službene novine Federacije BiH“ broj: 23/21).

Član 20.

(Mjere u vezi sa uslovima rada)

- (1) Dom je dužan za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će raditi na tom radnom mjestu.
- (2) Niko ne može zasnovati radni odnos u Domu dok se prethodno ne utvrdi da li njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.
- (3) Radnik je dužan obavijestiti zdravstvenu organizaciju, ukoliko boluje od bolesti koja se ne može utvrditi ljekarskim pregledom, ili ima takve zdravstvene nedostatke koji mogu predstavljati opasnost za ostale radnike i okolinu na radnom mjestu.
- (4) Izdavanje uvjerenja odnosno utvrđivanje zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti lica koja zasnivaju radni odnos na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, vrši ovlaštena organizacija, a prema zahtjevu Doma.
- (5) Periodične ljekarske preglede vrši zdravstvena organizacija sa kojom Dom zaključi ugovor kojoj se dostavlja spisak radnika sa zahtjevanim psihofizičkim sposobnostima koje se traže za svako radno mjesto.
- (6) Radnik koji radi na poslovima sa posebnim uslovima rada, a ne podvrgne se ljekarskom pregledu, ne može započeti, odnosno nastaviti sa radom na tom radnom mjestu.
- (7) Periodični ljekarski pregled radnika Doma vrši se svake četiri godine, dok se periodični ljekarski pregled radnika koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada vrši svake dvije godine.
- (8) Periodični ljekarski pregledi radnika mogu se vršiti i prije predviđenih rokova ukoliko postoje sumnje u postojanje zahtjevanih zdravstvenih uslova.

Član 21.

(Mjere kojima se sprječava nastupanje oboljenja, odnosno invalidnosti)

- (1) Ukoliko na određenom radnom mjestu, i pored primjene mjera zaštite na radu, bude izražena opasnost od obolijevanja, odnosno nastupanja invalidnosti kod radnika koji radi na tom radnom mjestu, Dom će poduzeti mjere kojima će spriječiti nastupanje oboljenja, odnosno invalidnosti kod radnika koji radi na tom radnom mjestu.
- (2) Mjere iz prethodnog stava mogu biti: ograničenje dnevnog radnog vremena, raspoređivanje radnika na druge poslove u toku radnog dana, raspoređivanje radnika na drugo radno mjesto koje odgovara stepenu stručne spremljenosti radnika, preventivni, odnosno programirani odmori u toku rada i druge mjere.

- (3) Raspoređivanje radnika kod kojih bude utvrđeno oboljenje ili razvrstavanje u određenu kategoriju invalidnosti i promijenjena radna sposobnost, vršiće se na lakša radna mjesta u okviru zdravstvene sposobnosti.

Član 22.

(Poslovi sa posebnim uslovima rada)

- (1) Poslovi, odnosno radni zadaci sa posebnim uslovima rada, jesu oni na kojim postoji povećana opasnost od povreda na radu ili oštećenja zdravlja radnika.
- (2) Radna mjesta s povećanim rizikom od oštećenja zdravlja i povrjeđivanja radnika Doma, ukoliko postoje, bit će utvrđena posebnim aktom, kao i predviđene mjere zaštite.
- (3) Radna mjesta s posebnim uslovima rada utvrđuju se na osnovu Pravilnika o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta s posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima zaposlenika na tim radnim mjestima.
- (4) Na osnovu utvrđene kategorije uslova rada, radnicima, koji obavljaju poslove s posebnim uslovima rada, pripada i određena nadoknada za obavljanje tih poslova.
- (5) Visina i oblik nadoknade utvrdit će se Pravilnikom o radu Doma.

Član 23.

(Ljekarski pregled)

- (1) Prije raspoređivanja radnika na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, Dom je dužan uputiti radnika na odgovarajući ljekarski pregled i takve preglede vršiti periodično svake dvije godine, a radnik je obavezan podvrgnuti se tom pregledu.
- (2) Prilikom upućivanja radnika na ljekarski pregled iz stava (1) ovog člana, Dom će dostaviti nadležnoj zdravstvenoj organizaciji podatke o radnim mjestima i navesti štetnosti i opasnosti kojima su radnici izloženi.
- (3) Radnik za koga se na periodičnom pregledu utvrdi da više ne ispunjava zdravstvene uslove na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, privremeno se raspoređuje na odgovarajuće radno mjesto i upućuje stručnom organu za ocjenu radne sposobnosti.
- (4) Radnici kod kojih, prema nalazu, ocjeni i mišljenju nadležnog stručnog organa, postoji preostala radna sposobnost, te radnici kod kojih je došlo do izmjene radne sposobnosti, raspoređiće se na druge odgovarajuće poslove, radne zadatke, odnosno obezbijediće im se prekvalifikacija ili dokvalifikacija u skladu sa propisima PIO, općim aktima Doma i nalazom, ocjenom i mišljenjem nadležnog stručnog organa.

Član 24.

(Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika)

- (1) Radniku mlađem od 18 godina, ženama-radnicama za vrijeme trudnoće i sa djetetom do 2 godine starosti, te radniku sa preostalom radnom sposobnošću, ne može se odrediti da rade noću, kao i prekovremeno.
- (2) Ukoliko se radi u smjenama, Dom će osigurati izmjenu smjena, tako da radnik radi noću uzastopno najviše jednu sedmicu, odnosno da između noćnih smjena ima slobodno 24 h.

Član 25.

(Obuka i provjera znanja radnika iz oblasti zaštite na radu)

- (1) Prije raspoređivanja radnika na radno mjesto, radnik se obavezno mora obući iz oblasti zaštite na radu, upoznati sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima u vezi sa radom, odnosno mjerama i sredstvima zaštite na radu, a za radna mjesta sa posebnim uslovima rada prema stepenu složenosti na tim radnim mjestima.
- (2) Obučavanje se mora provesti i kada se vrše promjene u redovnom procesu rada.
- (3) Radnik koji prilikom provjere znanja ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može raditi na radnom mjestu sve dok se ne osposobi za bezbjedan rad.

Član 26.

(Program obuke i provjere znanja radnika)

- (1) Obučavanje i provjera znanja iz oblasti zaštite na radu vrši se prema odgovarajućem programu koji donosi direktor u skladu sa ovim Pravilnikom i Zakonom o zaštiti na radu i drugim podzakonskim aktima.
- (2) Program obuke iz prethodnog stava obuhvata upoznavanje sa:
 - a) radnim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje je radnik raspoređen;
 - b) opasnostima koje ugrožavaju bezbjednost na radu, korištenjem sredstava rada i opreme, te načinom upotrebe štetnih materija;
 - c) mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i sprovode;
 - d) upotrebom odgovarajućih sredstava rada i opreme, te odgovarajućih sredstava lične zaštite;

- e) pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu;
- f) pravima i dužnostima u sprovođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja propisa i mjera zaštite na radu;
- g) pružanjem prve pomoći;
- h) organizacijom zaštite na radu;
- i) korištenjem protupožarnih aparata.

Član 27.

(Sredstva i oprema za ličnu zaštitu radnika)

- (1) Radnicima koji su na radu izloženi određenim vrstama opasnosti i štetnosti obezbjeđuju se lična zaštitna sredstva i oprema, ako se dejstvo opasnosti i štetnosti ne može otkloniti drugim mjerama zaštite.
- (2) Pravo korištenja ličnih zaštitnih sredstava i opreme radnik stiče danom početka obavljanja poslova radnog mjesta na kome je izložen opasnostima i štetnostima.
- (3) Vrsta zaštitnih sredstava, rok njihove upotrebe, kao i radna mjesta na kojim se ista upotrebljavaju, dato je u tabelarnom prikazu ličnih zaštitnih sredstava, Prilog broj 1. ovog Pravilnika.
- (4) Dobavljač zaštitnih sredstava i opreme obavezan je, uz nabavljanje sredstava i opreme, istodobno pribaviti od proizvođača i ispravu za nabavljeno sredstvo i opremu, kako bi se mogao ostvariti uvid da li sredstva i oprema zadovoljavaju kvalitetu i namjenu prema utvrđenim normativima, odnosno propisima.

Član 28.

(Evidencija ličnih zaštitnih sredstava i opreme)

- (1) Povjerenik zaštite na radu izdavat će lična zaštitna sredstva i opremu radnicima na upotrebu u skladu sa odredbama ovog Pravilnika, vodeći računa o rokovima upotrebe i vremenskim zaduženjima tih sredstava.
- (2) O izdatim ličnim sredstvima i opremi vodi se evidencija – kartoteka.
- (3) U karton se upisuju podaci:
 - a) ime i prezime i stručna sprema radnika;
 - b) naziv službe i poslovi radnog mjesta koje radnik obavlja;
 - c) vrsta zaduženih sredstava i opreme za ličnu zaštitu;
 - d) datum izdavanja;
 - e) datum zaduženja i rok upotrebe.

Član 29.

(Gubitak, oštećenje i razduživanje ličnih zaštitnih sredstava i opreme)

- (1) U slučajevima kada radnik izgubi ili namjerno ošteti lično zaštitno sredstvo i opremu prije utvrđenog isteka roka upotrebe, radnik je dužan neotpisani dio tog sredstva nadoknaditi.
- (2) U slučaju premještanja radnika na druge poslove na kojima se ne koriste lična zaštitna sredstva i oprema s kojom je zadužen ili u slučajevima prestanka rada, radnik će vratiti lična zaštitna sredstva i opremu i pismeno razdužiti u evidenciji.

Član 30.

(Nesreća na radu)

- (1) Nesrećom na radu, prema odredbama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, smatra se svaka povreda osobe, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, kao i povreda prouzrokovana naglim promjenama položaja tijela ili drugim iznenadnim promjenama fizičkog stanja organizma, ako je takva povreda u uzročnoj vezi sa vršenjem poslova i radnih zadataka na osnovu kojih povrijeđena osoba ima svojstvo osiguranika.
- (2) Nesrećom na radu smatra se i povreda prouzrokovana na način iz prethodnog stava koja se dogodila na redovnom putu od stalnog mjesta rada do mjesta stanovanja i obratno.
- (3) Radnik koji je povrijeđen na radu dužan je o tome neodložno obavijestiti svog šefa Službe, ukoliko je to u mogućnosti učiniti zbog težine povrede.

Član 31.

(Dužnosti povjerenika zaštite na radu u vezi sa nesrećom na radu)

- (1) Povjerenik zaštite na radu, kada sazna da je nastupila nesreća na radu ili u vezi sa radom, ili havarija, dužan je odmah izaći na lice mjesta i pristupiti ispitivanju uzroka i okolnosti pod kojim je nastupila nesreća ili havarija, te u tom cilju vrši uviđaj na licu mjesta i prikuplja izjave od očevidaca, o čemu sastavlja zapisnik.

- (2) Kada Povjerenik zaštite na radu od nadležnog organa bude pisano obaviješten ili neposredno utvrdi da je nastupila teža tjelesna povreda, kolektivna nesreća ili smrt na radu, imovinske štete većih razmjera ili profesionalno oboljenje, o tome odmah izvještava nadležnu inspekciju rada, a u slučajevima nastupanja težih posljedica i organe MUP-a.
- (3) Nakon što utvrdi uzroke i okolnosti pod kojima je nastupila nesreća na radu ili u vezi sa radom, ili havarija, povjerenik zaštite na radu, dužan je zahtijevati od odgovornih rukovodilaca ili organa, da preduzmu odgovarajuće mjere da se opasnosti otklone, ukoliko postoje.
- (4) Ukoliko povjerenik zaštite na radu ustanovi da je do nesreće došlo propustom zaposlenika ili odgovornih rukovodilaca, jer nisu primjenjivane propisane mjere zaštite na radu, dužan je podnijeti zahtjev ovlaštenom organu za pokretanje postupka odgovornosti protiv tih lica.
- (5) Kada nastupi nesreća na radu, povjerenik zaštite na radu dužan je u roku od 24 sata od nastupanja povrede, odnosno od časa kada sazna za povredu, izdati prijavu o nesreći na radu.
- (6) Prijava iz stava (5) ovog člana izdaje se u četiri primjerka na propisanom obrascu, u skladu sa zakonom o evidencijama u oblasti rada i čuva se kao dokument od trajne vrijednosti, a po jedan primjerak se dostavlja Domu, penzijsko-invalidskom osiguranje. ordinirajućem ljekaru i povrijeđenom radniku..

Član 32.

(Pružanje prve pomoći)

- (1) Svaki radnik Doma ima obavezu i dužnost da u slučaju nesreće na radu, prema svojim mogućnostima, učestvuje u pružanju prve pomoći.
- (2) Povjerenik zaštite na radu, u saradnji sa glavnom sestrom, povremeno će organizovati kurseve za stručno osposobljavanje radnika za pružanje prve medicinske pomoći.
- (3) Radnici koji rade na poslovima, odnosno radnim zadacima sa posebnim uslovima rada moraju biti tako obučeni da mogu sami sebi pružiti prvu pomoć u slučaju povrede na radu ili oboljenja.
- (4) Prvu pomoć radnicima Doma, u slučaju povrede, trovanja ili drugog oboljenja, za vrijeme rada pružaju radnici stručno osposobljeni za pružanje prve pomoći.
- (5) U prostoru Doma na vidljivim i lako pristupačnim mjestima, moraju biti postavljeni ormarići sa potrebnim sanitetskim materijalom za pružanje prve pomoći.
- (6) Ormarići moraju biti ofarbani bijelom bojom, te na prednjoj strani označeni znakom „crvenog krsta“.
- (7) Na ormariću moraju biti označeni brojevi telefona:
 - a) stanice hitne pomoći;
 - b) povjerenika zaštite na radu;
 - c) vatrogasne službe;
 - d) službe organa MUP-a.
- (8) Ormarići prve pomoći moraju se koristiti namjenski i dopunjavati. Na ormariću se mora postaviti i oznaka posljednjeg kontrolnog pregleda i dopune sadržaja

Član 33.

(Obaveze Doma prema organima koji vrše nadzor nad izvršenjem propisa iz oblasti zaštite na radu)

Dom je obavezan u okviru svojih prava i obaveza:

- a) odmah izvijestiti općinski organ nadležan za poslove inspekcije rada o svakom smtrnom slučaju, kolektivnoj nesreći, teškoj povredi i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu,
- b) omogućiti nadležnom inspektoru rada pregled prostorija i uređaja, normativnih akata, isprava i drugih dokumenata,
- c) u ostavljenim rokovima otkloniti nedostatak utvrđen pravosnažnim rješenjem inspektora rada, o čemu ga je dužan obavijestiti u roku od 8 dana od dana isteka roka,
- d) na kraju godine podnositi izvještaj inspekciji rada.

IV PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI RADNIKA U VEZI SA ZAŠTITOM NA RADU

Član 34.

(Prava i obaveze radnika)

- (1) Radnik je dužan da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i da se brine o sprovođenju i unapređenju zaštite na radu.

- (2) Radnik je dužan da poslove odnosno radne zadatke obavlja sa punom pažnjom radi obezbjeđenja svog živora i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih radnika sa kojima neposredno radi.
- (3) Radnik ima pravo i dužnost da na radu upotrebljava predviđena sredstva zaštite, da ista namjenski koristi, da njima pažljivo rukuje, te da ih održava u ispravnom stanju.
- (4) Radnik je dužan da koristi sredstva rada i opremu po uputstvu proizvođača i uputstvu koje utvrdi Dom.

Član 35.

(Obaveza prijave nedostataka)

- (1) Radnik ima pravo i dužnost da odmah prijavi sve zapažene nedostatke i druge kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.
- (2) Prijava se podnosi usmeno ili pisano šefu Službe.

Član 36.

(Uslovi i slučajevi u kojima radnik ima pravo da odbije da radi)

- (1) Ako radniku na radu, odnosno na radnom zadatku prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje jer nisu provedene mjere zaštite na radu, radnik ima pravo da odbije da radi na tom radnom mjestu, dok se ne provedu odgovarajuće zaštitne mjere, s tim da je dužan da o tome odmah pismeno obavijesti šefa Službe nadležnog inspektora rada i predstavnika radnika.
- (2) Ako direktor Doma smatra da postupak radnika iz stave (1) ovog člana nije opravdan, dužan je o tome odmah obavijestiti inspekciju rada i Upravni odbor Doma.

Član 37.

(Zabrana rada pod dejstvom alkohola i drugih sredstava ovisnosti)

- (1) Zaposlenik pod uticajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti ne može započeti, odnosno nastaviti rad.
- (2) Zaposlenik je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti i to po postupku koji je regulisan propisima o bezbjednosti saobraćaja.

Član 38.

(Zabrana pušenja)

- (1) Zabranjeno je pušenje u radnim prostorijama Doma, u prostorijama gdje borave korisnici, u prostorijama gdje prijeti opasnost od požara, te u prostorijama u kojima se odvija rad sa stankama.
- (2) Zabranjuje se pušenje i stvaranje odnosno unošenje otvorenog plamena u svim prostorijama gdje postoje lako zapaljive materije i eksplozivne smjese.
- (3) Zabranjeno je pušenje na svim radnim sastancima i skupovima, koji se održavaju u zatvorenim prostorijama.
- (4) Pušenje je dozvoljeno samo u namjenskim prostorijama, posebno obilježenim u sklopu poslovnih prostorija.
- (5) Zabrana pušenja i korištenja otvorenog plamena na pojedinim radnim mjestima, tj. radnim i pomoćnim prostorijama, kao i mjestima gdje je dozvoljeno pušenje, regulisat će se u skladu sa Pravilnikom o zaštiti od požara Doma.

Član 39.

(Odgovornosti radnika)

Radnik koji se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu i obaveza, u smislu ovog Pravilnika, čini težu povredu radne obaveze, koja se sankcioniše u skladu sa Pravilnikom o radu.

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40.

(Žalbe radnika)

Žalbe radnika po osnovu zaštite i zdravlja na radu, uz prethodno pribavljeno mišljenje povjerenika zaštite i zdravlja na radu, rješava direktor Doma, odnosno kao drugostepeni organ Upravni odbor Doma.

Član 41.

(Izmjene i dopune Pravilnika)

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se na način i po postupku utvrđenom za njegovo donošenje.

Član 42.
(Tumačenje)

Tumačenje odredbi ovog Pravilnika daje Upravni odbor Doma.

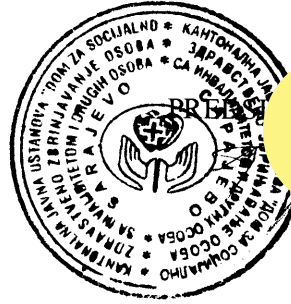
Član 43.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik će se objaviti na oglasnoj tabli i web stranici Doma, a stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

Član 44.
(Prestanak važenja predhodnog pravilnika)

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, stavlja se van snage Pravilnik o zaštiti na radu KJU „Dom za socijalno zdravstveno zbrinjavanje osoba sa invaliditetom i drugih osoba“ broj: 19-1501/12 od 26.12.2012.godine.

Broj: 30-293-1/23
Sarajevo, 24.02.2023.

PRAVNOG ODBORA

Kolenda

SPISAK LIČNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA I LIČNE ZAŠTITNE OPREME

R.b.	Naziv radnog mjesta	Pripadajuća zaštitna oprema	Rok trajanja
1.	Šef Službe socijalnog zbrinjavanja	Radni mantil/uniforma	1 god
2.	Šef Službe zdravstvenog zbrinjavanja	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god
3.	Stručni savjetnik za psihosocijalnu rehabilitaciju	Radni mantil/uniforma	1 god
4.	Viši stručni saradnik za psihosocijalnu rehabilitaciju	Radni mantil/uniforma	1 god
5.	Stručni saradnik za sportsko-rekreativne aktivnosti	Radni mantil/uniforma	1 god
6.	Stručni saradnik za psihosocijalnu rehabilitaciju	Radni mantil/uniforma	1 god
7.	Stručni saradnik dipl.psiholog	Radni mantil/uniforma	1 god
8.	Glavna medicinska sestra/tehničar	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god.
9.	Radno okupacioni terapeut	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god.
10.	Medicinska sestra – tehničar – šef smjene	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god.
11.	Medicinska sestra – tehničar	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god.
12.	Intervencijska sestra – tehničar	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god.
13.	Fizioterapeut	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god.
14.	Skladištar	Radno odijelo Namjenska obuća Kapa Rukavice	1 god. 1 god. 1 god. 1 god.
15.	Vešerica – voditelj smjene	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god 1 god
16.	Higijeničar prostora – voditelj smjene	Radni mantil/uniforma Gumene rukavice Namjenska obuća	1 god 1 mjesec 1 god
17.	Njegovatelj I grupe	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god.
18.	Glavni kuhar	Kuharsko odjelo Namjenska obuća Zaštita glave – kapa i sl.	1 god. 1 god. 1 god.
19.	Vozač	Radni mantil/uniforma	1 god.

		Radne cipele	1 god.
20.	Frizer	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god. 1 god
21.	Kuhar	Kuharsko odijelo Namjenska obuća Zaštita glave – kapa i sl.	1 god. 1 god. 1 god.
22.	Čuvar	Čuvarsko radno odijelo Cipele Kapa Svjetiljka Kišna kabanica	1 god. 1 god. 1 god. 3 god 3 god
23.	Rukavaoc centralnog grijanja/domar	Radno odijelo Zaštitne cipele sa met. kaptic. Kapa Rukavice po potrebi	1 god. 1 god. 1 god. 1 mjesec
24.	Servirka	Zaštitno odijelo Namjenska obuća Kapa	1 god. 1 god. 1 god.
25.	Higijeničar prostora	Radni mantil/uniforma Gumene rukavice Namjenska obuća	1 god 1 mjesec 1 god
26.	Vešerica	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god 1 mjesec 1 god
27.	Pomoćni radnik	Radno odijelo Kapa	1 god. 1 god.
28.	Pomoćni radnik u kuhinji	Zaštitno odijelo Namjenska obuća Kapa	1 god. 1 god. 1 god.
29.	Njegovatelj II grupe	Radni mantil/uniforma Namjenska obuća	1 god 1 god